

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

49.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 18-го Июня — 1837 — Wilno. Piątek. 18-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 11-го Июня.

На время отсутствия Министра Юстиціи Статсъ-Секретаря *Дашкова* изъ С. Петербурга, повелѣно управлять Министерствомъ Юстиціи Министру Внутреннихъ Дѣлъ Статсъ-Секретарю *Владову*.

— Старшаго Чиновника I-го Отдѣленія Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскаго Совѣтника Камергера *Бехтеева*, по прошенію его, повелѣно перемѣстить на службу въ Царство Польское по назначенію Намѣстника Царства, Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго, Графа Паскевича-Эриванскаго.

— Предсѣдатель Кавказской Казенной Палаты, Статскій Совѣтникъ *Скопинъ*, Всемилостивѣйше уволенъ по прошенію отъ сей должности; а на мѣсто его повелѣно быть Предсѣдателемъ сказанной Палаты, Курскому Вице-Губернатору, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Наумову*.

— Курскимъ Вице-Губернаторомъ, Всемилостивѣйше повелѣно быть состоящему въ III-мъ Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи Экспедиторомъ, Коллежскому Совѣтнику *Лаврову*.

— Вятскій Гражданскій Губернаторъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Тюфяевъ*, Всемилостивѣйше уволенъ отъ службы.

— Членъ Общаго Присутствія Морскаго Интендантства, 5-го класса *Андреевъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ четвертый классъ.

— Надворный Совѣтникъ Графъ *Забелла*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Коллежскіе Совѣтники. (Спб. В.)

— По Высочайшему повелѣнію, въ 31 день Мая 1836 года послѣдовавшему, для успѣшнаго разрѣшенія представленій о награжденіи чинами, учрежденъ при 2-й Экспедиціи Герольдіи временный столъ на одинъ годъ, и прибавлено въ 1-мъ Отдѣленіи Департамента Министерства Юстиціи два Старшихъ Помощника Столоначальника на тотъ же срокъ, съ отпускомъ потребныхъ на сіе одинадцати тысячъ двадцати рублей изъ запасныхъ суммъ Министерства Юстиціи. По случаю сближенія годичнаго срока, Г. Министръ Юстиціи входилъ со всеподданнѣйшимъ къ Государю Императору представленіемъ, по разсмотрѣніи коего, Его Императорское Величество въ 19 день Мая изъявилъ Высочайшее соизволеніе на продолженіе существованія при Герольдіи временнаго стола и на удержаніе при первомъ Отдѣленіи Департамента Министерства Юстиціи двухъ Помощниковъ Столоначальника, съ производствомъ потребныхъ на сіе суммъ на прежнемъ основаніи еще на одинъ годъ.

— Высочайшею Его Императорскаго Величества конфирмаціею, послѣдовавшею въ 6 день минувшаго Мая на докладъ Генераль-Аудиторіата, по военносудному дѣлу, о рядовомъ Верхотурской Инвалидной команды изъ Шляхтичей Алмизѣ *Завишѣ*, повѣлено: его *Завишу*, за сочиненіе неприличныхъ писемъ, ругательство своего Начальника при ниж-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 11-go Czerwca.

Przez czas nieobecności w St. Petersburgu Ministra Sprawiedliwości Sekretarza Stanu *Daszkowa*, rozkazano zarządzać Ministerium Sprawiedliwości Ministrowi Spraw Wewnętrznych Sekretarzowi Stanu *Błudowu*.

— Starszego Urzędnika 1-go Oddziału własnej Jego Cesarskiej Mości Kancelaryi, Radcę Stanu Szambelana *Bechtiefewa*, na własną jego prośbę, rozkazano przenieść na służbę do Królestwa Polskiego, podług naznaczenia Namiestnika Królestwa, Jenerała - Feldmarszałka *Xięcia Warszawskiego*, Hrabia *Paskiewicza-Erywańskiego*.

— Prezydent Kaukaskiej Izby Skarbowej, Radzca Stanu *Skopin*, Nayłaskawiey uwolniony na własną prośbę od tego obowiązku; a na jego miejsce rozkazano być Prezydentem pomienionej Izby, Kurskiemu Wice-Gubernatorowi, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Naumowu*.

— Kurskim Wice-Gubernatorem, Nayłaskawiey rozkazano być zostającemu w III Oddziale własnej Jego Cesarskiej Mości Kancelaryi w obowiązku Expedytora, Radcy Kollegialnemu *Zawrowu*.

— Wiatski Cywilny Gubernator Rzeczywisty Radzca Stanu *Tiufiajew*, Nayłaskawiey uwolniony ze służby.

— Członek Ogólnego Urzędu Morskiej Intendencji, 5 klasy *Andrejew*, Nayłaskawiey wyniesiony do czwartej klasy.

— Radzca Dworu Hrabia *Zabiello* Nayłaskawiey mianowany Radcą Kollegialnym. (G.S.P.)

— Z Najwyższego rozkazu, dnia 31 Maja 1836 roku nastęego, dla przedszego rozstrzygnięcia przedstawień do nagród rangami, urządzony został przy 2-ey Ekspedycyi Heroldyi czasowej stoł na jeden rok, i dodano w I-m Oddziale Departamentu Ministerium Sprawiedliwości dwóch starszych pomocników Naczelnika Stołu na tenże okres, z wydawaniem potrzebnych na to jedenastu tysięcy dwudziestu rubli z zapasnych summ Ministerium Sprawiedliwości. Z okoliczności zbliżenia się rocznego okresu, P. Minister Sprawiedliwości czynił nayuniższe Jego Cesarskiej Mości przedstawienie, po rozpatrzeniu którego, Cesarz Jego Mość w dniu 19-m Maja oświadczył. Najwyższe zezwolenie na dalsze istnienie przy Heroldyi czasowego stołu i na utrzymanie przy pierwszym oddziale Departamentu Ministerium Sprawiedliwości dwóch pomocników Naczelnika Stołu, z wydawaniem potrzebnych na to summ na dotychczasowej osnowie jeszcze na rok jeden.

— Przez Najwyższą Jego Cesarskiej Mości konfirmacyą, nastęa w dniu 6 zeszłego Maja, na przełożenie Jeneralnego Audytoryatu, w wojenno-sądowej sprawie o szeregowym Wierchoturskiej komendy inwalidów Szlachciu Aloizym *Zawisz*, rozkazano: *Zawisz*ę za pisanie nieprzyzwoitych listów, łajanie swego Naczelnika przy wojskowych rang niższych i za fałszy-

нихъ чинахъ и за ложный на Начальника же доносъ, лишитъ шляхетскаго достоинства и перевесть на службу въ Отдѣльный Кавказскій Корпусъ.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 27-й день минувшаго Апрѣля Высочайше повелѣть соизволилъ: опредѣляемыхъ въ Гимназіи и Уѣздныя училища сверхъ штата учителей наукъ, языковъ, рисованія, черченія и чистописанія считать наравнѣ со штатными въ Дѣйствительной Государственной службѣ, съ предоставленіемъ имъ всѣхъ правъ оной, равно и классныхъ чиновъ, сообразно со степенью преподаваемыхъ ими предметовъ, а именно: обучающимъ въ Гимназіяхъ наукамъ и языкамъ, для коихъ полагаются по уставу старшіе учителя, 9-го, а прочимъ 10 класса, за исключеніемъ учителей рисованія, черченія и чистописанія, коихъ считать въ 12 классъ; учителямъ же наукъ и языковъ въ уѣздныхъ училищахъ 12-го а учителямъ рисованія, черченія и чистописанія 14 класса. Но означенныхъ сверхъ штатныхъ учителей опредѣлять не иначе, какъ съ разрѣшенія Министра Народнаго Просвѣщенія и на томъ же основаніи, какъ и штатныхъ, съ которыми они нынѣ сравниваются. (Опуб. Правитель. Сенатомъ Мая 21 дня 1837 года.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментъ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о разнообразномъ примѣненіи Высочайше утвержденнаго мнѣнія Государственнаго Совѣта касательно противозаконнаго владѣнія мѣщаниномъ Короновскимъ крестьянами, *положилъ*: ст. 616 Св. Зак. (томъ IX) о штрафахъ, взыскиваемыхъ съ разночинца, владѣющаго людьми, и съ дворянина, давшаго свое имя для ихъ покупки, дополнить слѣдующимъ примѣчаніемъ: „Сему же штрафу подвергается и тотъ дворянинъ, который, со дня изданія настоящаго положенія, купить людей, находившихся въ незаконномъ владѣніи лица, неимѣющаго права потомственнаго дворянства, если не представить ясныхъ доказательствъ, что онъ не зналъ и не могъ знать не только о противозаконной ихъ покупке, но и о томъ, что они, по какому-либо не допускаемому законами акту, или случаю, находились въ услугахъ, или проживали у лица, неимѣющаго права владѣть людьми. Купленные дворяниномъ люди, доказавшіе, что они были предъ тѣмъ противозаконно пріобрѣтены разночинцемъ, во всякомъ случаѣ отъ сего новаго покупателя отбираются; но если онъ представить узаконенныя выше доказательства о добросовѣстномъ ихъ пріобрѣтеніи: то, при отобраніи, получаетъ за нихъ установленное закономъ вознагражденіе. Вознагражденіе сие обращается на виновныхъ въ продажѣ, сверхъ того штрафа, которому они подлежатъ за противозаконную покупку людей.“ На подлинномъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспользовавшееся мнѣніемъ въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о пополненіи закона относительно крѣпостныхъ людей, бывшихъ въ противозаконномъ владѣніи у разночинцевъ и проданныхъ сими послѣдними лицамъ, имѣющимъ право на таковое владѣніе, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. *Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ Новосильцовъ*. 16 Апрѣля 1837. Приказали: по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта, послать указы всѣмъ присутственнымъ мѣстамъ и Правительственнымъ лицамъ, для должнаго, до кого что изъ нихъ касаться будетъ, свѣденія и исполненія; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ С. Петербургскіе и Московскіе Правительствующаго Сената Департаменты и общія оныхъ Собранія сообщить свѣденія; для припечатанія же въ издаваемыхъ отъ Сената вѣдомостяхъ, Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе. Мая 26 дня 1837 года. (По Общему Собранію 1-хъ 3-хъ Департаментовъ.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментъ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Временнаго Совѣта для управленія Департаментомъ Государственныхъ Имуществъ о распространѣніи установленныхъ для казенныхъ крестьянъ правилъ въ отношеніи платежа податей на имѣнія упраздненныхъ Римско-Католическихъ монастырей, находить, что представляющійся въ настоящемъ дѣлѣ вопросъ обнимаетъ два предмета: 1.) Освобожденіе крестьянъ сихъ имѣній отъ взысканія пени за невзносъ податей, какъ то полагаетъ Временный Совѣтъ, и 2.) Изъятіе ихъ отъ платежа дворянскихъ складочныхъ денегъ; предметъ оставшійся со стороны Временнаго Совѣта безъ заключенія. Принявъ въ соображеніе, что помянутыя имѣнія состоятъ въ вѣдомствѣ казны и по изясненію Временнаго Со-

вы на Начальника donos, pozbawić szlacheckiego dostojenstwa i przenieść na służbę do oddzielnego Kaukazkiego Korpusu.

— CESARZ JEHO MOŚĆ, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, dnia 27 zeszłego Kwietnia NAWYŻEY rozkazać raczył: naznaczonych do Gimnazjów i szkół Powiatowych nad etat nauczycieli nauk, języków, rysunków i kalligrafii, uważać na równi z etatowymi w rzeczywistej służbie Państwa, z zostawieniem dla nich wszystkich jej praw, również i rang klassycznych, podług stopnia wykładanych przez nich przedmiotów, a mianowicie: uczącym w Gimnazjach nauk i języków, do których przeznaczają się podług ustawy starsi nauczyciele, 9-tej, a innym 10 klasy, wyłączając nauczycieli rysunków i kalligrafii, których liczyć w 12 klassie; nauczycielom zaś nauk i języków w szkołach Powiatowych 12-tej, a nauczycielom rysunków i kalligrafii 14-tej klasy. Ale pomienionych nad-etatowych nauczycieli naznaczać nie inaczej, jak z rozstrzygnięcia Ministra Narodowego Oświecenia i na teyże osnovie, jak i etatowych, z którymi oni teraz są porównani. (Ogł. Rz. S. 21 Maja 1837 roku.)

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Ogólnego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu o niezgodnem zastosowaniu NAWYŻEY utwierdzonej Opinii Rady Państwa względem przeciwnego prawu posiadania włościan przez mieszczanina Koronowskiego, *postanowiła*: art. 616 Połączenia Praw (tom IX) o sztrafach, uzyskiwanych od różnocyńca, posiadającego ludzi, i od dworzanina, który użyczył swego imienia na ich zakupienie, dopełnić następującym przypisem: „Temuż sztrafowi podlega i ten dworzanin, który od dnia wydania niniejszego postanowienia, kupi ludzi, znajdujących się pod nieprawem posiadaniem osoby, niemającej prawa na dziedziczne dworzaństwo, jeżeli nie okaże wyraźnych dowodów, iż on nie wiedział i nie mógł wiedzieć nie tylko o ich przeciwnem prawu kupieniu, ale i o tém, iż dla jakiegokolwiek niedozwolonego przez prawa aktu, albo zdarzenia, znajdowali się na usługach, albo przemieszkowali u osoby, nie mającej prawa posiadania ludzi. Kupieni przez dworzanina ludzie, którzy dowiodą, iż oni zostali przedtém nieprawnie nabytemi przez różnocyńca, we wszelkiem zdarzeniu od tego nowego nabywcy mają być odbierani; ale jeżeli on okaże dowody, prawem wyżey tu przepisane, o dobrem ich nabyciu: tedy przy odebraniu otrzymuje za nich ustanowione prawem wynagrodzenie. Wynagrodzenie to ma być odnoszone na winnych w sprzedaży, oprócz tego sztrafu, któremu oni podpadają za przeciwnie prawu nabycie ludzi.“ Na autentyku Opinii napisano: JEHO CESARSKA MOŚĆ nastala Opinia na Ogólném Zebraniu Rady Państwa o dopełnieniu prawa względem poddanych ludzi, byłych w nieprawem posiadaniu u różnocyńców i przedanych przez tych ostatnich osobom, mającym prawo na takowe posiadanie, NAWYŻEY utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Prezydent Rady Państwa Hrabia Nowosilcow*. 16 Kwietnia 1837 roku. Rozkazał i: podług tej NAWYŻEY utwierdzonej Opinii Rady Państwa, posłać ukazy do wszystkich sądowych i urzędowych miejsc i do osob Rządowych, dla należytej, do kogo co z nich należeć będzie, wiadomości i wypełnienia; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich St. Petersburgskich i Moskiewskich Rządzącego Senatu Departamentów i Ogólnych ich Zebrań posłać zawiadomienia; dla wydrukowania zaś w wydawaney przez Senat gazecie, Kantorowi Senackiey Drukarni dać wiadomość. Maja 26 dnia 1837 roku. (z Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów.)

— Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Rady Czasowej do zarządzania Departamentem majątków Państwa o rozciągnięciu ustanowionych dla skarbowych włościan prawideł względem płacenia podatków na majątki skonfiskowanych Rzymsko-Katolickich klasztorów, znajduje, iż zachodzące w niniejszey rzeczy pytanie obejmuje dwa przedmioty: 1) Uwolnienie włościan tych majątków od uzyskania peny za niewypłatę podatków, jak to mniema Rada Czasowa, i 2) wyjęcie ich od płacenia dworzańskich pieniędzy składkowych; przedmiot, który ze strony Rady Czasowej został bez rozstrzygnięcia. Uważając, iż wspomniane majątki zostają pod władzą skarbu i podług wyrażenia Rady Czasowej, są zarządzane na teyże osnovie, jak i majątki Starościńskie w Guberniach zachodnich; włościami

вѣта, управляются на томъ же основаніи, какъ и старостинскія въ Западныхъ губерніяхъ; крестьяне же сихъ послѣднихъ, по ст. 332 св. уст. о подат., отъ взысканія пени освобождены и не подлежатъ также платежу дворянскихъ складочныхъ денегъ, которыя, по ст. 87, 88 и 89 св. зак. о состоян. (т. IX) учреждаются собственно только между дворянами: или на надобности, необходимыя для дворянства всей губерніи, или на предметы общей надобности несоставляющіе, Государственный Совѣтъ *положилъ*: 1.) Постановленное въ ст. 332 ст. уст. о подат. (т. V) правило объ освобожденіи крестьянъ казенныхъ арендныхъ и старостинскихъ имѣній отъ взысканія означенной въ сей статьѣ пени, распространить впредъ въ равной мѣрѣ и на крестьянъ, состоящихъ нынѣ въ управленіи казенныхъ имѣній, упраздненныхъ Римско-Католическихъ монастырей, изъявъ ихъ при томъ и отъ сбора на дворянскія складки, съ тѣмъ однако же, чтобы, во избежаніе дробныхъ расчетовъ, въ случаѣ если бы складки таковыя гдѣ либо введены были въ дѣйствіе, уже нынѣ, или удостоенныя Высочайшаго утвержденія, смѣты земскихъ повинностей, распорядокъ сей возымѣлъ начало свое не прежде, какъ по истеченіи трехлѣтій, на которыя тѣ смѣты составлены; и 2.) Взысканную доселѣ съ крестьянъ означенныхъ имѣній, со времени поступленія оныхъ въ управленіе казны, пени, зачесть въ состоящую на нихъ податную недоимку, не давая однако обратнаго настоящему разрѣшенію дѣйствія въ отношеніи дворянскихъ складочныхъ денегъ, какъ вступившихъ не въ Государственную казну, а въ распоряженіе дворянства при допущеніи прежняго порядка. (Опуб. Правитель. Сен. Мая 29 дня 1837 года.) (С. В.)

— Во Вторникъ, 1-го сего Іюня, въ 11-мъ часу утра, скончался, къ общему сожалѣнію, послѣ продолжительной болѣзни, Генералъ отъ Инфантеріи, Генералъ-Адъютантъ, Членъ Государственнаго и Военнаго Совѣтовъ, Предсѣдатель Комитета, Высочайше утвержденнаго въ 18-й день Августа 1814 года, С. Петербургской крѣпости Комендантъ и всѣхъ Россійскихъ Орденовъ Кавалеръ Александръ Яковлевичъ Сукинъ, на 73-мъ году отъ рожденія.

— Предсѣдателемъ Комитета, учрежденнаго въ 18-й день Августа 1814 года, Всемилостивѣйше повелѣно быть Генералу отъ Артиллеріи *Капцевичу*.

— Рижскій Гражданинъ Готильфъ Самуель *Фридрици* получилъ десятилѣтнюю привилегію на сдѣланное имъ изобрѣтеніе въ устройствѣ печей. Выгода таковыхъ печей, по показанію изобрѣтателя, состоятъ въ томъ, что комнатный воздухъ, очищаясь во время топки отъ вредныхъ испареній, въ немъ содержащихся, вмѣстѣ съ тѣмъ значительно нагревается; таковыя печи требуютъ гораздо меньше топлива.

— Мѣдныхъ дѣлъ мастеръ Адамъ *Юргенсъ* получилъ десятилѣтнюю привилегію на новоизобрѣтенный имъ холодильный приборъ. Снарядъ сей, по объясненію просителя, доставляетъ несравненно болѣе выгоды противу употребляемыхъ нынѣ при винокурѣннѣ, какъ въ отношеніи чистоты вина, такъ равно скорѣйшаго производства и меньшей потребности топлива. (Снб. В.)

Брестъ, 12-го Мая.

Много уже лѣтъ рѣка Бугъ не была такъ благоприятна для здѣшнихъ промышленниковъ и помѣщиковъ. Съ 15 Марта она очистилась отъ льда и прибыль воды въ ней оказалась значительною; и хотя съ половины Апрѣля вода начала было убывать, однако сильными дождями въ концѣ того мѣсяца вода Буга наполнилась до прежней высоты. Съ 23 Марта началась навигація и съ того времени по 1 число Мая прошло мимо Бреста болѣе въ Данцигъ, частію въ Царство Польское: дубасовъ 2, галероу 290, лодокъ 10, плотовъ 93. Всѣ эти суда отравились для очистки грузовъ пошлиною въ Нурицкую таможеню, какъ ближайшую отъ впаденія Буга въ предѣлы Царства Польскаго.

Что касается до сухопутной торговли чрезъ Брестъ съ Царствомъ Польскимъ, то она съ Мая мѣсяца идетъ весьма тихо. Причиною тому обыкновенное разлитіе въ концѣ Апрѣля рѣки Вислы и уничтоженіе у Варшавы моста; до устроенія его здѣшняя торговля едва ли можетъ оживиться. Теперь только срочные товары не въ значительныхъ партіяхъ, переправляемые чрезъ Вислу съ значительными расходами, доставляются изъ Варшавы. Вообще въ нынѣшнемъ году большіе снѣга и догвременная испорченность дорогъ, весьма много замедляли ходъ торговли. (К. Г.)

Варшава, 21-го Іюня.

Постановленіемъ Администраціоннаго Совѣта отъ

не за тѣхъ ostatnich, podług art. 332 Połączenia Ustaw o podatkach, od uzyskiwania peny są uwolnieni i nie podlegają także płaceniu dworzańskich składkowych pieniędzy, które, podług artykułów 87, 88 i 89 Połączenia Praw o stanach (t. IX) rozkładają się tylko właściwie między dworzanami: albo na potrzeby konieczne dla Dworzaństwa całej Gubernii, albo na przedmioty, powszechney potrzeby niestanowiące, Rada Państwa postanowiła: 1) Ustanowione w 332 art. Ustaw o podatkach (t. V) prawidło o uwolnieniu włościan skarbowych, arendownych i starościńskich majątków od uzyskiwania opisaney w tym artykule peny, rozciągnąć na przyszłość w równej mierze i na włościan, zostających teraz w zarządzie majątków skarbowych, skassowanych Rzymско-Katolickich klasztorów, wyłączwszy ich przytém od poboru na składki dworzańskie, z tém atoli zastrzeżeniem, iżby dla uniknienia drobnych rachunków, w zdarzeniu, jeśliby składki te gdziekolwiek były już objęte w liczbie uskuteczniających się teraz, albo otrzymały Narywższn utwierdzenie, wyliczenia ziemskich powinności, rozporządzenie to wzięło swój początek nie pierwsi, jak po upływie trzech lat, na które te wyliczenia są rozłożone; i 2) uzyskaną dotąd penę z włościan pomienionych majątków, od czasu weyścia ich pod zarząd skarbu, policzyć do zostających na nich podatkowych zaległości, nie dając jednakże wstecznego skutku niniejszemu rozstrzygnięciu względnie dworzańskich składkowych pieniędzy, jako weszłych, nie do kassy Państwa, lecz pod rozporządzenie dworzaństwa przy dopuszczeniu dotychczasowego porządku. (Opubl. przez Rz. Senat 29 Maja 1837 roku.) (G. S.)

— We wtorek, 1-go ter. Czerwca, o godzinie 11-tej zrana, umarł tu powszechnie żałowany, po długiej chorobie, Jenerał Piechoty, Jenerał-Adjutant, Członek Rady Państwa i Rady Woyskowej, Prezydent Komitetu Narywższn utwierdzonego 18-go Sierpnia 1814 roku, Komendant St. Petersburgskiej twierdzy i wszystkich Rossyyskich orderów Kawaler, Alexander Jakowlewicz Sukin, mając 73 lata wieku.

— Prezydentem Komitetu, ustanowionego w dniu 18 Sierpnia 1814 roku, Narywższn rozkazano bydz Jenerałowi Artylleryi *Kapcewiczowi*.

— Obywatel miasta Rygi Gothelf Samuel *Friderici*, otrzymał dziesięcioletni przywilej na swój wynalazek stawiania pieców. Dobroć tych pieców, podług opisu wynalazcy zależy na tém, że powietrze w pokoju, oczyszczając się w czasie palenia od szkodliwych wyziewów w niem zebranych, razem z tém znacznie się ogrzewa; piece te daleko mniej potrzebują opału.

— Mosiężnik Adam *Jurgens*, otrzymał dziesięcioletni przywilej na nowo wynaleziony przezeń chłodziący aparat. Aparat ten, podług opisu wynalazcy, czyni daleko więcey korzyści w porównaniu do używanych teraz w pędzeniu wódki, tak co do czystości, jak równie co do prędszego odchodu i mniejszey ilości opału. (G. S. P.)

Brześć, 12-go Maja.

Od wielu już lat rzeka Bug nie była tak korzystną dla tutejszych przemysłników i obywateli; 15-go Marca oczyściła się ona od kry i przyptw w niej wody był znaczny; a chociaż od połowy Kwietnia woda zaczęła upadać, jednakże od wielkich deszczów ku końcowi tego mѣсяca woda w Bugu powróciła do uprzedney swej wysokości. Od dnia 23 Marca rozpoczęła się żegluga, i od tego czasu do 1-go Maja przeszło przez Brześć najwięcey do Gdańska, częścią do Królestwa Polskiego: dubasów 2, galer 290, łodzi 10, płytów 93. Wszystkie te statki popłynęły dla opłacenія cła za ładunki do tamożni Nuryckiej, jako naybliższej od weyścia Bugu do Królestwa Polskiego.

Co do handlu lądowego przez Brześć z Królestwem Polskim, idzie on od mѣсяca Maja bardzo powolnie. Przyczyną tego jest nadzwyczajny wylew Wisły ku końcowi Kwietnia i zniesienie pod Warszawą mostu; do czasu jego postawienia handel tutejszy za ledwo się może ożywić. Teraz tylko towary terminowe w małej liczbie, przeprawiane przez Wisłę ze znacznymi kosztami, są dostarczane z Warszawy. W powszechności, w teraźniejszym roku wielkie śniegi i trwające przez czas długi bezdroże, bardzo wiele przyczyniły się do opóźnienia ruchu handlu. (G. H.)

Warszawa, dnia 21 Czerwca.

Rada Administracyjna pod d. 14 (26) Maja 1837

14 (26) Мая 1837 г., определено, что золотая и серебряная мелочная монета чеканенная во время революціоннаго правленія, должна быть вынута изъ обращенія и только до конца сего года, таковая монета въ публичномъ курсѣ при уплатѣ податей и другихъ принадлежностей, можетъ быть принимаема или размѣниваема. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 17-го Іюня.

Сюда прибыли: Императорско-Россійскій Дѣйствит. Статс. Совѣт., Камергеръ и Директоръ Государст. Банка Погашенія Долговъ, *Обресковъ* изъ Ст. Петербурга; Уполномоченный Короля Французовъ при Кор. Шведскомъ Дворѣ *Биллекокъ* изъ Парижа. — Выѣхали: Е. Свѣтл. Князь Вильгельмъ *Радзивиллъ* съ супругою въ Дрезденъ; Императорско-Россійскій Генераль-Маіоръ *Киль* въ Ст. Петербургъ; Кор. Шведскій Чрезвычайный Посолъ и Полномоч. Министръ при здѣшнемъ Дворѣ Баронъ *д'Оссонъ* въ Теплицъ. (A.P.S.Z.)

А в с т р і я.

Вѣна, 5-го Іюня.

Въ здѣшней Терезіанской Академіи, нѣскольکو дней свирѣпствуетъ гастрическая лихорадка, отъ которой въ весьма непродолжительное время заболѣло болѣе ста учениковъ и нѣсколько учителей. Предприняты нужныя мѣры для прекращенія оной.

— По донесеніямъ изъ Константинополя чрезъ послѣднюю почту, курсъ Турецкой монеты, день ото дня уменьшается, такъ, что за одинъ флор. кон. монеты, (4 зл. п.) платили 460 парасъ.

— Увѣдомляютъ изъ Инсбрука, что 31 Мая, тамъ было чувствуюемо сильное землетрясеніе въ двухъ ударахъ одинъ послѣ другаго, продолжавшихся отъ 8 до 10 секундъ. (G. C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 9-го Іюня.

Журналы наполнены подробностями о Герцогинѣ Еленѣ Орлеанской. Она имѣетъ 24 года а кажется не болѣе 19, — такъ прелестна ея наружность. Черты лица ея весьма правильны, волосы свѣтлые, глаза голубые, росту болѣе высокаго нежели средняго, съ виду и въ обращеніи много имѣетъ важности и благородства, улыбка привлекательна. Весь дворъ превозноситъ ее до небесъ называя ее образцемъ красоты. Во время протѣзда Герцогини чрезъ Алсе, предъ Велико-Герцогскимъ дворцомъ, лошади одного экипажа испуганные криками народа бросились и ушибли челоуѣка и женщину съ ребенкомъ. Герцогиня тотчасъ послала симъ несчастнымъ 1,000 фран.; эти люди уже выздоравливаютъ.

— Депеши, полученные Правительствомъ изъ Байонны сообщаютъ, что Карлистское войско при Барбастро потерпѣло значительный уронъ. Напрасно *Донъ-Карлосъ* старался открыть себѣ путь въ Каталонскія горы; онъ отраженъ соединенными силами Барона *Мееръ* и Генерала *Ораа*, лишился убитыми и ранеными, оставленными на мѣстѣ битвы, или взятыми въ плѣнъ 3,000 чел. Почему Правительство медлитъ съ объявленіемъ такой депеши, это не новость, и дѣло самое вѣроятное. — Извѣстія полученные сегодня обыкновеннымъ путемъ изъ Байонны упоминаютъ, что во всякомъ случаѣ, должно было надѣяться нападенія на Карлистовъ, почему Генераль *Ораа* соединился уже съ Генер. *Мееръ*. Письма изъ Сарагоссы описывая положеніе Карлистовъ весьма затруднительнымъ, прибавляютъ къ тому, что побѣги чрезвычайно усиливаются въ ихъ войскахъ. Вездѣ, гдѣ только *Донъ-Карлосъ* былъ въ Аррагоніи, его принимали весьма хладнокровно. — Говорятъ напоследокъ объ одной новѣйшей депешѣ, которая сообщаетъ (безъ сомнѣнія не вѣрно), что *Эспартеро* отправился уже изъ Пампелоны въ Аррагонію.

— Генераль *Эвансъ* намѣренъ былъ 10-го ч. с. м. отправиться возвратно въ Англію. Легіонъ изъ его команды отступилъ въ Гернани, тотчасъ по взятіи Андоина. Гернани сильно укрѣпленъ; Карлисты за то осадили деревню Урніету, съ довольно значительною силою.

10-го Іюня.

Хотя Министерскіе журналы, ничего неупоминаютъ о договорѣ съ *Абдель-Кадеромъ*, однако въ залѣ совѣщаній Палаты Депутатовъ говорили, что уже договоры приведены къ концу, по силѣ коихъ *Абдель-Кадеръ* обязывается платить дань Франціи, а Франція съ своей стороны признаетъ его Беемъ Орана. Въ самомъ дѣлѣ изъ Тремецена выступятъ Французы и предадутъ сей городъ поколѣнію Кулуглисъ, однако ни подъ какимъ предлогомъ *Абдель-Кадеръ* не будетъ въ правѣ завладѣть симъ городомъ. Между его пашалыкомъ и Французскимъ о-

року, выдана постановленіе, подлуг котораго монета злота и сребрна здавкова, выбивана съ стѣпемъ Рządu rewolucyjnego, ma byдъ wywołana z obiegu, i tylko do końca roku bieżącego w kursach publicznych w podatках i innych należnościach prz. ymowaną lub wymienianą byдъ może. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, dnia 17 Czerwca.

Przybyli tu: CESARSKO-Rossyyski Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan i Dyrektor Banku Państwa umorzenia długów *Obreskow*, z St. Petersburga; Pełnomocnik Króla Francuzów przy Kr. Szwedzkim dworze *Billecocq*, z Paryża. Wyjechali: JO. Xiążę *Wilhelm Radziwiłł* z małżonką do Drezna; CESARSKO-Rossyyski Jenerał-Major *Kiel* do S. Petersburga; Królewsko-Szwedzki Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy tutejszym dworze *Baron d'Ohsson* do Cieplic. (A.P.S.Z.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 5 Czerwca.

W tutejszej Akademii Teresjańskiej, panuje od dni kilku febra gastryczna, którą w krótkim bardzo czasie, więcej jak stu uczniów i kilku nauczycieli, złożonych zostało. Przedsięwzięto stosowne środki dla zbadania przyczyny tego złego i zaradzenia takowemu.

— Podług doniesień ze Stambułu ostatnią pocztą otrzymanych, kurs monety tureckiej staje się coraz niższym tak dalece, że za jeden złt. monety konwencyoney (4 zł. p.), płacono 460 paras.

— Donoszą z Insbuku, że dnia 31 Maja dało się tam uczuć dosyć mocne trząsienie ziemi wedwóch udeżeniach, tuż po sobie następujących, które przez 8 do 10 sekund, trwały. (G. C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 9-go Czerwca.

Dzienniki zapełnione są szczegółami o Xiężnie Helenie Orleañskiej. Ma ona lat 24, ale nie wydaje się jak na 19, tak jest jeszcze świeża i tak młodzieńczo wygląda. Rysy jej twarzy są nader regularne, włosy ma blond, oczy niebieskie, wzrostu więcej wysokiego, aniżeli średniego, pełna powagi i spauiałości w postawie i ruszeniu, uśmiech ma zniewalający. Cały dwór wynosi ją pod niebiosa, nazywając ją niepospolitą pięknoscią (*une beauté hors de ligne*). W czasie przejazdu Xiężny przez Alsay, przed pałacem Wielko-Xiążęcym, konie jednego pojazdu, przestraszone okrzykami pospólstwa, rozbiegły się i rozstratowały jednego mężczyznę i kobietę z dzieckiem. Xiężna posłała natychmiast 1,000 franków tym nieszczęśliwym, którzy już do zdrowia powracać zaczynają.

— W depeszach, które Rząd otrzymał z Bayonny, jest udzielona wiadomość, że woysko Karolistów pod Barbastro znaczną poniosło klęskę. Napróžno chciał *Don Carlos* utorować sobie drogę w góry Katalonii; został odparty połączonymi siłami Barona *Meer* i Jenerała *Oraa*, straciwszy w poległych i rannych na pobojuwisku zostawionych, lub w jeńcach 3,000 ludzi. Ze Rząd opóźnia ogłoszenie takiej depeszy, nie masz w tém nic nowego; jestto rzecz podobna do prawdy. — Wiadomości otrzymane dziś drogą wyznaczoną z Bayonny, namieniają właśnie, iż w każdym razie należało się spodziewać uderzenia na Karolistów, w którymto celu, już się połączył Jenerał *Oraa* z Jener. *Meer*. Listy z Saragossy wystawiają położenie Karolistów bardzo przykre, namieniają oraz, że zbiegowstwo wzmagają się nadzwyczajnie w ich szeregach. Wszędzie, którędy tylko przebywał *Don Carlos* w Arragonii, był bardzo ciężko przyuymowany. — Mówią nareszcie o jednej depeszy, najpóźniej nadesłanej, w której ma byдъ doniesienie (bezwątpienia nie prawdziwe), że *Espartero* wyruszył już z Pampelony do Arragonii.

— Jenerał *Evans* miał zamiar wyjechać d. 10 b. m. z powrotem do Anglii. Legia jego dowództwa, cofnęła się do Hernani zaraz po zdobyciu Anduin. Hernani jest mocno obwarowane; natomiast osadzili Karolisci wieś Urnieta, dość znaczną siłą.

Dnia 10.

Lubo dzienniki ministeryalne nie nie wspominają o traktacie z *Abdel-Kaderem*, mówiono przecież na dniu wczorajszym w sali konferencyjnej Izby Deputowanych, że ugoda już przyszła do skutku, mocą której, *Abdel-Kader* obowiązują się płacić haracz Francyi, ta zaś ze swojej strony uznaje go Bejem Oranu. Z Tremeceuy wyйдą wprawdzie Francuzi i oddadzą to miasto pokoleniu Coulouglis, pod żadnym jednak pozorem nie będzie wolno *Abdel-Kaderowi* opanowywać tego miasta. Między Bejowstwem jego a posiadłością francuzką, będzie oznaczona granica; nadto obowiąz-

кругомъ, будетъ положена граница, притомъ онъ обзывается не возмущать поколѣній находящихъся подъ властію Франціи. Для вѣрности касательно исполненія принятыхъ условій, онъ доставилъ уже заложниковъ.

— Упомянутыя вчера телеграфическія депеши слѣдующаго содержанія: 1) „*Bordeaux 7 Іюня въ 8 час. вечера.* Увѣдомляютъ изъ Яки, что рекогносцировка 2-го ч. с. м. была важнѣе, нежели какъ сначала полагали; даже дошло бы до общей битвы, еслибъ непріятель хотѣлъ оставить масляный лѣсъ окружающій часть Барбастро. Впрочемъ не смотря на то, совершенно истребленъ одинъ Карлистскій баталіонъ и кавалерія ихъ много потерпѣла; съ другой стороны кажется убить Полковника *Конрада*. *Ораа* не принялъ предложенія *Донз-Карлоса*, чтобы избрать какой либо городъ нейтральнымъ, для помѣщенія въ немъ раненыхъ съ обѣихъ сторонъ. Карлисты не перестаютъ укрѣплять Барбастро, гдѣ только на 8 дней имѣютъ продовольствія, котораго со стороны не могутъ болѣе получить. — 2) „*Байонна 8-го Іюня въ 2 часа.* Генералъ *Ораа* рапортомъ къ Генералу *Эспартеро* въ Тафалъ увѣдомляетъ, что Карлисты ночью съ 4-го ч. с. м. перевели своихъ раненыхъ при Эстадилѣ на лѣвый берегъ Синка и что онъ (*Ораа*) 5-го ч. на разсвѣтъ, отправится противу Барбастро, которое по всякому вѣроятію оставлено. Баронъ *Меерз* двинулся противу Фонса. При рекогносцировкѣ 2 го ч. с. м. не было стычки съ непріятелемъ. (G.C.)

11-го Іюня.

Король и Королевская Фамилія которые третьяго дня отправились въ Трианонъ, вчера въ 3 часа по полудни прибыли въ Версаль, гдѣ приняты съ радостными восклицаніями. Король тотчасъ осмотрѣлъ нѣкоторыя галереи новаго музея, который завтра будетъ открытъ.

— Сегодня по полудни носились здѣсь невѣроятныя слухи, что курьеръ изъ Лондона, который тотчасъ отправился въ Версаль доставилъ извѣстіе о смерти Англійскаго Короля.

— Письмо изъ Сарагоссы отъ 6 ч. содержитъ слѣдующее: „*Донз-Карлосъ* 5-го ч. при Эстадилѣ перешелъ чрезъ Синка. 5 ч. было для Христиановъ пагубнымъ, *Ораа* убитыми и ранеными лишился болѣе 4,000 чел. Кавалерія произвела между ними ужасное опустошеніе. Алжирскій легіонъ до того ослабленъ, что едва осталось 300 чел., которые намѣрены были чрезъ Пампелону возвратиться во Францію. Дивизія *Виллапادیерна* разсыяна, и потому *Ораа*, велѣлъ арестовать этого Генерала.“ (A.P.S.Z.)

— Въ продолженіе вчерашняго дня Правительство получило слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Нарбонна 10 Іюня въ 9½ час. утра.* 8-го ч. въ Сеуд'Ургель было извѣстно, что Наварцы съ значительною потерей перешли чрезъ Синку и своихъ раненыхъ собрали въ Беневаръ. Въ Тремпъ ожидали войска *Донз-Карлоса* къ 7-му ч. Іюня. Между Вишъ и Берга 6-го ч. произошло сраженіе, въ которомъ Карлисты подъ командою Генерала *Тристани* въ числѣ 5,000 чел. разбили дивизію Генерала *Орсоза*, состоящую изъ 1,000 человекъ, изъ коихъ 200 взяты въ плѣнъ.“ — 2) „*Bordeaux 9 Іюня въ 7 час. вечера.* Карлистская экспедиція перешла при Эстадилѣ чрезъ Синку лишаась 100 чел. плѣнными и столько же убитыми и ранеными. 5-го ч. утромъ, *Ораа* вступилъ въ Барбастро и шелъ за непріятелемъ по пятамъ. Баронъ *Меерз* двинулся въ направленіи къ Тоню на правомъ берегу Синка.“ — 3) „*Байонна 9-го Іюня въ 2½ час. по полудни.* Въ Сангуэсѣ схваченъ Карлистскій шпіонъ, у котораго найдено повелѣніе *Донз-Карлоса*, чтобы всѣ баталіоны не слишкомъ нужны въ Наваррѣ, немедленно собрать, чтобы обратиться въ Арагонію. Сборъ начался 5 ч. с. м.; 15 батал. и вся артиллерія стоитъ между Эшарри и Эстеллою. *Эспартеро* 6-го ч. остался въ Тафалѣ, для наблюденія за симъ корпусомъ; въ Арагонію откомандировано только 4,000 чел. Смерть Полковника *Конрада* несомнительна. Тѣло его погребено въ Сарагосѣ со всѣми военными почестями. На счетъ сраженія 2 ч. с. м., въ которомъ онъ смертельно раненъ до сихъ поръ ничего офиціально не извѣстно. Впрочемъ не сомнительно, что Карлисты отправляясь въ Каталонію перешли 5-го ч. чрезъ Синку.“ — 4) „*Байонна 9 Іюня въ 5 час. вечера.* Сей часъ прибылъ сюда Генералъ *Эвансъ*, удаляясь подобно многимъ другимъ Англійскимъ Офицерамъ изъ Испанской службы; останется только 1,500 Англичанъ, которые составятъ будутъ бригаду подъ начальствомъ Полковника *О'Коннелъ*. Въ Санъ-Себастьянѣ и окрестностяхъ, принялъ команду надъ Англійскимъ и Испанскимъ войскомъ Генералъ *Мирасоль*, который тотчасъ отправилъ моремъ 2 батал. въ Сантандеръ. Они назначены въ Кастилію, гдѣ опасаются нашестві-

зуеся *Бей*, не подбуржать поколѣній подъ вѣрзвнчнствомъ Франціи остающихся. На pewnoсь dotrzymania przyjętychъ zobowiązań, stawitъ jużъ zakładnikówъ.

— Namienione wczora depesze telegraficzne są takie:

1) „*Z Bordeaux, 7 Czerwca o godz. 8 wieczorem.* Donoszą z Jacca, że rozpoznanie zrobione d. 2 b. m. było więcej znaczącem, aniżeli z początku sądzono; byłoby nawet przyszło do powszechnej walki, gdyby nieprzyjacieli chciał być opuścić lasów oliwny, otaczający część Barbastro. Mimo to wszakże, zniesiono do szczytu jeden batalion Karolistowski, a jazda ich wiele ucierpiała; z drugiej strony, poległ podobno Półkownik *Conrad*. *Oraa* nie przyjął propozycji *Don Carlosa*, aby obrąć jedno z miast za neutralne, dla mieszczenia w niemъ zbolnionychъ ranionychъ. Karoliści nie przestają u-macniać Barbastro, gdzie jużъ tylko na dni 8 mają żywności, która z zewnątrz nie może imъ być dowożona.“ — 2) „*Bayonna, 8 Czerwca o godz. 2-ey.* W raporcie Jenerała *Oraa*, zdany Jenerałowi *Espartero* w Tafalla, donosi tenże, iż Karoliści w nocy z 4-go b. m. przeprowadzili ranionychъ swoichъ pod Estadilla na lewy brzegъ Cinca, i że on (*Oraa*), d. 5 ze świtemъ wyruszy na Barbastro, które podługъ wszelkiego podobieństwa opuszczone zostało. Baron *Meer* posuwał się na Fons. Przy rozpoznawaniu na d. 2 b. m. nie przyszło do spotkania z nieprzyjacielemъ.“

Dnia 11.

Król i rodzina Królewska udali się zawczora do Trianon, wczora o godz. 3 po południu przybyli do Versaillu, gdzie Królewstwo Ich Mość przyjęci byli z radościami okrzykami. Wkrótce po przybyciu Król oglądał niektóre galerye nowego muzeum, jutro mającego być otwartemъ.

— Dzisiaj po południu biegały niepodobne do wiary pogłoski, że goniec z Londynu, który się natychmiast udał do Versaillu, przywiozł wiadomość o śmierci Króla Angielskiego.

— List z Saragossy pod d. 6 zawiera, co następuje: „*Don Carlos* d. 5 pod Estadilla przeszedł przez Cinca. Dzień 5 dla Krystynistówъ był zgubnymъ, *Oraa* w zabitychъ i ranionychъ stracił więcej 4,000 ludzi. Kawaleria zrządziła między niemi okropne spustoszenie. Legia Algierska do tego stopnia została zniszczoną, że zaledwo pozostało 300 ludzi, którzy chcą przez Pampelonę powrócić do Francyi. Dywizya *Villapadierna* rozproszyła się, a *Oraa* tego Jenerała aresztować kazał.“ (A.P.S.Z.)

— W ciągu dnia wczorayszego, nadeszły do Rządu następujące depesze telegraficzne: 1) *Narbonne, 10 Czerwca o pół do 10-ey rano.* Dnia 8 wiadzano w Seud'Urgel, że Nawarczykowie ze znaczną stratą przeprowadzili się przez Cinca i ranionychъ swoichъ zgromadzili w Benevarre. W Tremp spodziewano się przybycia wojska *Don Carlosa* na dzień 7 Czerwca. Między Vich i Berga, przyszło dnia 6 do bitwy, w której Karoliści pod dowództwem Jener. *Tristani*, mając 5,000 ludzi, pobili dywizyą Jenerała *Orsozo*, z 1,000 ludzi złożoną, z których 200 wzięto w niewolę. — 2) „*Bordeaux, 9 Czerwca o godz. 7 wieczorem.* Wyprawa Karolistowska przeprowadziła się pod Estadilla przez Cinca, utraciwszy 100 ludzi w jeńcach i drugie tyle w ranionychъ lub zabitychъ. Dnia 5-go rano wszedł *Oraa* do Barbastro i postępował tuż za nieprzyjacielemъ. Baron *Meer* posuwał się w kierunku do Tono po lewymъ brzegu Cinca.“ — 3) „*Bayonna, 9 Czerwca o pół do 3-ciej z południa.* W Sanguesa ujęto szpiega Karolistowskiego, przy którymъ znaleziono rozkazъ *Don Carlosa*, ażeby wszystkie z баталіонówъ jużъ mniej potrzebnychъ w Nawarrze, zgromadzono dla zrobienia niemi dywersyi w Arragonii. Zbieranie rozpoczęło się d. 5 b. m.; piętnaście баталіонówъ i cała artyllerya, stoi między Etcharry i Estellą. *Espartero* pozostał d. 6 w Tafalla dla uważania tego korpusu; do Arragonii oddzielono tylko 4,000 ludzi. Śmierć Półkownika *Conrad* jest niezawodną. Zwłoki jego pogrzebiono w Saragossie, ze wszelkimi honorami wojskowemi. O walce dnia 2 b. m., w której śmiertelnie był raniony, nie masz dotądъ nic urzędowie ogłoszonego. Nie ulega wszakże wątpliwości, że Karoliści przeprowadzili się d. 5 przez Cinca, idącъ do Katalonii.“ — 4) „*Bayonna, 9 Czerwca o godzinie 5 wieczorem.* W tej chwili przybył tu Jenerał *Evans*, oddalając się podobnie, jak wielu innychъ oficerówъ angielskichъ ze służby hiszpańskiej; tylko 1,500 pozosta-nie Anglików, którzy tworzyć będą brygadę pod rozkazami Półkownika *O'Connell*. W San-Sebastian i okolice, objął dowództwo nad wojskiemъ angielskiemъ i hiszpańskiemъ Jenerał *Mirasol*, który posłał natychmiastъ 2 баталіоны morzemъ do Santander. Są one przeznaczone do Kastylji, gdzie obawiają się wyprawy niejakiego *Batannero*, stojącego nad Ribera. W prowinc-

вн какого-то *Батманеро*, стоящего при Риберв. В провинции Гвипускоа вовсе уже нтъ Карлистовъ.“

12-го Июня.

Число лицъ отпавившихся третьяго дня отсюда въ Версаль, полагаютъ на 200,000. Во время даннаго тамъ обѣда, употреблено было 10,000 блюдъ фарфоровыхъ и 6,000 паръ кувертовъ; прислуживало 1,000 человекъ.

— Генераль *Эванс* проѣздомъ въ Лондонъ былъ сюда.

— Сегодня получены слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Байонна 10 Июня въ 2 часа*. По офиціальному бюлетеню Генерала *Ораа*, изданному 5-го ч. с. м. въ Монзонѣ, Карлисты перешли за день предъ симъ чрезъ Синку обращаясь къ Грасесу. Одинъ изъ ихъ баталіоновъ, поставленный на правомъ берегу совершенно истребленъ; но такъ какъ непріятель держалъ всѣ лодки на лѣвой сторонѣ рѣки, то Христианосы принуждены были привести пловучій мостъ изъ Монзона. Баронъ *Мееръ* возвратился въ Лериду, не будучи въ состояніи достигнуть Фокса чтобы воспрепятствовать переходу Карлистовъ.“ — 2) „*Нарбонна 11 Июня въ 6 час. утра*. Изъ Сеу д'Ургеля уведомляютъ отъ 9-го ч. с. м. что Наварскіе Карлисты осадили Агеръ и окрестности между Балагеромъ и Тремпомъ.“

— Донесенія изъ Наварры неудовлетворительны. По письмамъ изъ Санъ-Жанъ-педъ де Портъ, вчерашняго числа, *Гарсія* съ 6 баталіонами быстро двинется къ Аррагоніи вѣроятно для соединенія съ *Донъ-Карлосомъ*. Если бы такъ было въ самомъ дѣлѣ, всю вину неудачи должно приписать медленности Генерала *Эспартеро*, которую трудно угадать.

— Изъ Ст. Себастьяна уведомляютъ отъ 29 Мая, что въ тотъ день выступила изъ города армія. Генераль *Эванс* съ своею дивизіею и съ Англійскимъ легіономъ провелъ Командира до Андоина. Вечеромъ онъ возвратился въ Герпани. Андоинъ взятъ безъ сопротивленія. Но къ сожалѣнію при переходѣ на ту сторону рѣки, гдѣ были Карлистскія батареи, Генераль *Гурреа* непріятельскимъ выстрѣломъ убитъ на мосту. Это храбрый воинъ изъ школы *Мини*; въ войнѣ за независимость Испаніи онъ сражался въ Наваррѣ съ успѣхомъ. (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 6-го Июня

Morning Chronicle пишетъ: „Мы узнали, что Король по собственному желанію, пожаловалъ Лорду *Дургаму* большой крестъ ордена Подвязки, чтобы вмѣстѣ съ тѣмъ изъяснить свое удовольствіе къ дипломатическимъ талантамъ Лорда и къ его дѣйствіямъ при чрезвычайномъ посольствѣ.“

— По донесеніямъ изъ Ст. Себастьяна отъ 1 ч. с. м., занимались тамъ устройствомъ новаго Англійскаго легіона подъ командою храбраго Полковника *О'Коннелла*, который получитъ званіе бригаднаго Генерала.

— Письма изъ Нью-Йорка отъ 8-го Мая, представляютъ тамошнее состояніе дѣлъ весьма невыгоднымъ и безъ надежды предупредить зло. До того дня было тамъ уже около 300 несостоятельствъ а на послѣдней недѣлѣ потери до 8 милліон. долларовъ. Полагали, что тамошнему городу нужно будетъ много времени, чтобы оправиться отъ понесенныхъ убытковъ.

— Гр. *Флаомель*, проживавшій здѣсь, получивъ извѣстіе о наименованіи своемъ въ Шталмейстеры къ Герцогу *Орлеанскому*, отправился въ Парижъ.

— Утверждаютъ здѣсь, что вдова *Лавалетта*, помещена въ одномъ домѣ сумасшедшихъ, частными лицами содержимыхъ въ Парижѣ. Впечатлѣніе ужаса, какой она испытала, помогая въ эту памятную ночь при освобожденіи своего супруга, было столь сильно, что она потеряла умъ. (G. C.)

9-го Июня.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи Нижней Палаты предложена была просьба о постоянномъ сообщеніи пароходами между Англіею, чрезъ Чермное море въ Бомбай, Цейлонъ, Мадрасъ и Калькутту; издержки ежегодно предложены на 184,000 фунт. стер.

— Въ разсужденіи худаго впечатлѣнія, которое вчера произвело распространенное на биржѣ мнѣніе, что въ случаѣ смерти Его Величества будетъ немедленно распущенъ Парламентъ, *Constitutional* замѣчаетъ: „Почти не нужно напоминать о томъ, что это мнѣніе ложно, между тѣмъ какъ законъ измѣненъ такимъ образомъ, что въ подобномъ случаѣ Парламентъ не будетъ распущенъ цѣлый мѣсяцъ.“

— *Times* доноситъ отъ 17-го прош. м. изъ Константинополя, что Султанъ призналъ право Паши Египетскаго на счетъ перехода въ потомственное его владѣніе Наслѣдства Египта и Сиріи; за что Султанъ требуетъ безусловнаго исполненія своихъ приказаній, но Паша не доволенъ и желаетъ болѣе.

еуи Guipuscoa, nie masz już wcale Karolistów.“

Дня 12.

Личбѣ osób, które zawczora udały się zjazd do Versaillu, podają na 200,000. Podczas obiadu tamże, było użytych 10,000 talerzy porcelanowych i 6,000 par sztućców; posługę odbywało 1,000 służących.

— Przybył tu Jenerał *Evans*, w przejeździe do Londynu.

— Dziś otrzymano następujące depesze telegraficzne: „*Bayonna, 10 Czerwca o godzinie 2*. Podług urzędowego biuletynu Jenerała *Oraa*, wydanego d. 5 b. m. w Monzyon, Karoliści przepawili się dnem wprzód przez Cinca, udając się ku Graces. Jeden z ich batalionów, zostawiony na prawym brzegu, został do szczegółu zniesiony; że jednak nieprzyjacieli trzymał wszystkie łodzie na lewey stronie rzeki, byli więc Krystyniści zmuszeni sprowadzić most pływający z Monzon. Baron *Meer* wrócił do Leridy, nie będąc w stanie zdążyć na czas do Fons, aby zapobiedz przepawieniu się Karolistów.“ — 2) *Narbonne, 11 Czerwca o godz. 6 rano*. Z Seu-d'Urgel piszą pod d. 9 b. m., że Karoliści Nawarscy osadzili Ager i okolice między Balaguer a Tremp.“

— Doniesienia z Nawarry nie są zaspakajające. Podług listów z St. Jean-pied-de Port, daty wczorayszey, *Garcia* dąży w 6 batalionów do Arragonii śpiesznym pochodem, zapewne dla połączenia się z *Don Carlosem*. Jeżeliby tak bydz miało w istocie, winę złego, jedynie opieszałości Jenerała *Esparterro*, trudney do odgadnienia, przypisać należy.

— Z St. Sebastian donoszą pod d. 29 Maja, że w ten dzień woysko opuściło miasto. Jenerał *Evans* ze swą dywizją i z legią angielską przeprowadzał dowódcę do Andoain. Wieczorem powrócił do Hernani. Andoain zostało wzięte bez oporu. Lecz na nieszczęście podczas przepawy na drugą stronę rzeki, gdzie były baterye Karolistowskie, Jenerał *Gurrea* na moście wystrzałem nieprzyjacielskim zabity został. Był to surowy i odważny wojownik ze szkoły *Miny*; w wojnie o niepodległość Hiszpanii, walczył on w Nawarrze z pomyślnym skutkiem. (G. C.)

БРЫТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондън, дня 6-го Червца.

Morning Chronicle powiada: „Dowiadujemy się, że Król z własnego natchnienia ozdobił Lorda *Durham* wielkim krzyżem orderu Podwiązki, razem dla okazania zadowolenia swego z dyplomatycznych talentów Lorda i ze sposobu postępowania jego w nadzwyczajney missyi.“

— Podług doniesień z San-Sebastian daty 1-go b. m., zajmowano się tam organizacją nowej legii angielskiej, pod dowództwem walecznego Półkownika *O'Connell*, który przybierze tytuł Jenerała brygady.

— Listy z Nowego-Yorku daty 8 Maja, wystawiają tameczny stan rzeczy bardzo krytycznym i bez nadziei zaradzenia złemu. Do owego dnia było tam już około 300 bankructw, a w ostatnim tygodniu do wysokości 8 mil. dolarów. Sądzone, że miastu rzeczonemu będzie potrzeba wieloletniego czasu, aby się z doznanego ciosu podnieść mogło.

— Hr. *Flahault*, który tu mieszkał, otrzymawszy wiadomość o swoim mianowaniu na W. Koniuszego przy Xięciu *Orleńskim*, wyjechał do Paryża.

— Zapewniają tu, że wdowa po P. *Lavalette*, jest umieszczona w pewnym domu obłąkanych, prywatnym kosztem w Paryżu utrzymywanych. Wrażenie przestachu, jakiego doznała będąc pamiętney nocy pomocną w oswobodzeniu swego męża z więzienia, było tak silne, że pomięszało jej rozum. (G. C.)

Дня 9.

Na dzisieyszej giełdzie w Izbie Niższej, podana została petycja, względem regularney komunikacyi statkami parowemi z Anglii przez morze Czerwone do Bombay, Ceylonu, Madrasu i Kalkuty; kosztaroczne wynosić mają 184,000 funt. sterlingów.

— Z przyczyny szkodliwego wrażenia, jakie wczora sprawiło na giełdzie mniemanie, że w razie śmierci Króla, nastąpić musi niezwłocznie rozwiązanie Parlamentu, *Constitutional* czyni uwagę: „Niepotrzebnem jest prawie przypominać, że to mniemanie jest mylnem, gdyż prawo tym sposobem zostało odmienione, że Parlament w takim przypadku miesiąc jeszcze pozostać może.“

— *Times* donosi pod d. 17 z. m. z Konstantynopola, iż Sułtan przyznał Baszy Egiptskiemu władzę, przechodzenia dziedzictwa Wielkorządtwa jego w Egipcie i Syrii na jego potomków; lecz przy tém zastrzegł bezwarunkowe tegoż posłuszeństwo swoim rozkazom; Basza jednak nie ma bydz z tego zadowolony i żąda więcey.

13-го Июня.

По донесеніямъ изъ Виндзора сегодня утромъ, никакой не было значительной перемены касательно здоровья Короля. Хотя въ Субботу говорили, что Е. Велич. чувствовалъ себя нѣсколько лучше, при всемъ томъ онъ не поправился; особенно для него весьма докучливъ кашель, говорили также что примѣтно было воспаленіе въ лѣгкомъ. Сегодня намѣревались перевести Короля въ Брейтонъ, полагая, что морской воздухъ былъ вреденъ Е. В-ву, и хотя въ Субботу были сдѣланы всѣ приготовления къ путешествію, однако до сихъ поръ оно отсрочено. Е. Велич. очень страдаетъ нервами и потому не можетъ перенести никакого шума. Также Королева отъ безпрестанныхъ заботъ при больномъ весьма нездорова. Съ субботы публикованы слѣдующіе два бюлетеня: „Виндзорскій замокъ 12 Июня. Е. Велич. въ одинаковомъ положеніи, впрочемъ по послѣднемъ бюлетеню онъ собрался болѣе съ силами и не перестаетъ заниматься Государственными дѣлами. (под.) Генри Гельфордъ и проч.“ — Виндзоръ 13 Июня. Е. Велич. провелъ хорошо ночь во всемъ же прочемъ такъ какъ и вчера. (подпис.) Вилліамъ Фридрихъ Чеймберсъ. Девять Девять.“ Сегодня вечеромъ пишутъ изъ Виндзора: „Къ сожалѣнію мы должны извѣстить, что Е. Велич. въ продолженіе дня ослабѣлъ еще болѣе, и опасаемся, что Король не будетъ въ состояніи принять столько пищи какъ вчера. Сэръ Г. Гельфорда ежеминутно ожидаютъ.“ Вообще кажется въ столицѣ сегодня мало имѣли надежды на выздоровленіе Короля, и полагали, что бюлетени отъ 12 и 13 числа заставляютъ опасаться еще болѣе, хотя слышно, что Е. Велич. не страдаетъ уже такъ сильно. Всѣ пріемы отложены, а сегодняшнія вечернія газеты по словамъ медиковъ извѣщаютъ величайшее опасеніе. Говорятъ будто Король боленъ водяною болѣзнію.

— Здѣсь случилось важное и замѣчательное обстоятельство, именно, что въ Ливерпуль закуплена Ост-Индская хлопчатая бумага для отправленія оной въ Кантонъ. Это происходитъ отъ того, что здѣсь цѣны столь низки, что въ Китаѣ можно получать дешевле хлопчатую бумагу изъ Англіи чѣмъ изъ Индіи. (A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 9-го Июня.

Швеція въ продолженіи нѣсколькихъ дней лишилась двухъ мужей извѣстныхъ на политическомъ поприщѣ, т. е. Графа Веттерштедта, Министра иностранныхъ дѣлъ и Государст. Совѣтника Графа Лагербельке, бывшаго прежде Посланникомъ при дворѣ Наполеона. Первый скончался 17-го, второй 24-го пр. м. Оба были знатными писателями и членами Шведской академіи наукъ.

— Въ бывшемъ вчера орденскомъ капитулѣ Его Величество Король наименовалъ Графа Адольфа Мернера Орденскимъ Канцлеромъ а Графовъ Таваста и Браге, членами ордена Серафимовъ на мѣсто Графовъ Веттерштедта и Лагербельке.

— Королевско-Прусскій Посоль Г. Брокгаузенъ, вчера на нѣсколько времени выѣхалъ.

— Россійскій Посоль Графъ Потockій говорятъ сильно боленъ.

— На дняхъ нашъ Антикварій Лилъегренъ, извѣстный своими отличными розысканіями касательно свѣрныхъ древностей, на 48 году умеръ. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Мюнхенъ, 26-го Мая.

Напоследокъ получена здѣсь модель для памятника Шиллера, отдѣланная Торвальдсеномъ и возбуждающая удивленіе всѣхъ знатоковъ. Шиллеръ помѣщенъ между Князьями и видъ сего поэта своею простотою отличается отъ всѣхъ высокихъ особъ, которыми онъ окруженъ. Плечи его покрыты не порфирой, но только скромнымъ плащомъ, а вмѣсто митры, на головѣ лавровый вѣнокъ. Онъ держитъ въ правой рукѣ ваяло, кажется прижимающаго его къ сердцу, какъ будто испрашивая вдохновенія намѣреваясь писать въ книгѣ, которую держитъ въ лѣвой рукѣ. Голова его склонена напередъ, а вся фигура обнаруживаетъ великаго писателя погруженнаго въ размышленіе. (G.C.)

ИТАЛІЯ.

Римъ, 3-го Июня.

28-го ч. пр. м. совершенно было торжественное погребеніе покойнаго Французскаго Посланника, Маркиза Латуръ-Мобуръ въ церкви Св. Людовика. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 31-го Мая.

Только, что теперь отправленъ курьеръ къ на-

Дня 13.

Подлугъ донесеній з Windsor даты здисейшей рано, в станіе choroby Króla nie zaszło żadney znaczney odmiany. Chociaż mówiono, że w sobotę Jego Kr. Mość miał się nieco lepiej, lecz polepszenie nie miało żadanego postępu; kaszel szczególniej jest dokuczający, i mówiono, iż się okazują znaki zapalenia płuc. Dzisiaj zamierzano przewieźć Króla do Brighton, gdyż rozumiano, że powietrze morskie szkodliwy ma wpływ na zdrowie Jego Kr. Mości, i chociaż w sobotę zrobione były wszelkie do tej podróży przygotowania, jednak dotąd ona odłożoną jeszcze została. Król tak bardzo ma osłabione nerwy, iż żadnego szelestu znieść nie może, a Królowa od ciągłego czuwania przy chorym, bardzo jest cierpiącą. Następujące dwa biuletyny ogłoszone od soboty: „Zamek Windsor, 12 Czerwca. Stan choroby Króla jest takiż samy, jednak J. Kr. Mość od ostatniego biuletynu więcej cokolwiek sił nabrał i nie przestaje poświęcać swej uwagi interesom kraju. (podpis.) Henry Halford i t.d.“ — Windsor, 13 Czerwca. J. Kr. Mość przepędził noc dobrze, a resztą we wszystkiem ma się tak, jak wczora. (podpis.) Frederik Chambers. Davies Davies.“ Dzisiaj wieczorem donoszą z Windsor: „Z żalem musimy donieść, że J. Kr. Mość w przeciągu dnia stracił na siłach, i lękamy się, ażeby nie był w stanie przyjęcia mniej pokarmu jak wczora. Sir H. Halford co chwila jest spodziewany.“ W ogólności zdaje się dzisiaj w stolicy mało miano nadziei względem wyzdrowienia Króla, i mniemano, że biuletyny d. 12 i 13, każą się lękać gorszego, chociaż mówią, że J. Kr. Mość nie cierpił więcej tak mocnych boleści. Wszystkie przyjęcia odłożone zostały, a dzisiejsze gazety wieczorne, podług oświadczeń przybocznych lekarzy Królewskich, wynurzają największą obawę. Chorobą Króla ma być puchlina wodna.

— Ważna i godna uwagi okoliczność miała tu miejsce, to jest: że w Liverpool kupiono bawełnę wschodnio-indyjską dla posłania jej do Kantonu. Pochodzi to z tej przyczyny, że tu są ceny tak niskie, że w Chinach można mieć taniej bawełnę z Anglii, aniżeli z Indyy. (A.P.S.Z.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 9-го Czerwca.

Szwecya utraciła w przeciągu dni kilku, dwóch znakomitych w zawodzie dyplomatycznym mężów, to jest: Hr. Wetterstedt, Ministra interesów zagranicznych, i Radcę Stanu Hrabiego Lagerbjelke, który był dawniej Posłem przy dworze Napoleona. Pierwszy umarł d. 17, drugi d. 24. Maja. Obaj byli znakomitemi pisarzami i członkami Szwedzkiej Akademii nauk.

— Na wczorayszej kapitule orderów, J. Kr. Mość mianował Hrabiego Mörner, Kanclerzem orderów, a Hrabów Tawast i Brahe, Członkami orderu Serafinów na mieyscu Hrabów Wetterstedt i Lagerbjelke.

— Poseł Królewsko-Pruski P. Brockhausen, wczora na kilka dni wyjechał.

— Poseł Rossyjski Hrabia Potocki ma być mocno chory.

— Dnia dzisiejszego nasz antykwareusz Liljegren, znajomy ze swych wybornych badań starożytności północnych, umarł w 48 roku życia. (A.P.S.Z.)

НИЕМЦЫ.

Monachium, 26-го Мая.

Otrzymaliśmy nareszcie model na pomnik Szyl-lera, wykonany przez Thordwaldsena i wzbudzający podziwienie wszystkich znawców. Szyl-ler umieszczony jest między Xiążętami, a postać tego poety, odznacza się nawet w swojej prostocie, między dostojnymi osobami, któremi jest otoczony. Ramiona jego, nie purpurą, ale tylko skromnym są okryte płaszczem, a zamiast mity, wieniec laurowy zdobi jego skronie. Trzyma w prawym ręku rylce; zdaje się, że go przy-ciska do serca; niby błagając o natchnienie do tego, co ma kryślić w księdze trzymanej ręką lewą. Głowę ma na przód schyloną, a cała jego postawa, pokazuje wielkiego pisarza, zagłębionego w myślach. (G.C.)

ВЕЛОСНЫ.

Рымъ, 3-го Czerwca.

Дня 28 з. м. odbyło się tu uroczyste pogrzebie-nie zmarłego Posła Francuzkiego Margrabiego Latour-Maubourg, w kościele Sw. Ludwika. (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Madyt, dnia 31 Maja.

Właśnie dopiero wystany został goniec z rozkazem (2)

чальнику Португальскаго легіона, Генерала *Дасъ Антаса*, а равно къ 2 и 13 полкамъ, стоящимъ въ Бургосъ, съ повелѣніемъ, тотчасъ предпринять поспѣшной маршъ въ Бухарребалъ и Мединацели, куда также откомандированъ Генераль *Кеирога* съ національною гвардіею изъ новой Кастиліи и тремя баталіонами Мадридской милиціи. Другой курьеръ повезъ Генераламъ *Исидро* и *Вальдесу* повелѣніе, чтобы они съ своими войсками и милиціею изъ Куэнсы, осадили Ласъ Махадосъ.

Валенція, 1-го Іюня.

Здѣсь происходитъ большое волненіе. Карлистскій Полководецъ *Серрадоръ* 28 Мая съ 4,000 взялъ городъ Каллу и сжегъ въ немъ много дома. 2-й баталіонъ 8-й бригады въроломнымъ образомъ почти весь изрубленъ. По провинціи проходятъ отъ 11 до 12 Карлистскихъ отрядовъ, изъ коихъ самый меньшій состоитъ изъ 300 ч. и кромѣ неумолимаго Борсо нѣтъ ни одного Полководца у Королевы въ сей провинціи, который бы заслуживалъ довѣренности. Извѣстія изъ Каталоніи весьма безпокойны. 28 ч. на курьера подъ прикрытіемъ 500 ч. подъ начальствомъ Полковника *Урбини*, на пути изъ Игуальды въ Церверу при Пенеделлѣ напали 3,000 Карлистовъ. Полковникъ *Урбини* перешелъ тотчасъ къ непріятелю, но солдаты Королевы защищались храбро и сдались не прежде, какъ когда уже большая часть ихъ была изрублена. Много Каталонскія фамиліи, которыхъ хотѣли выйти за симъ войскомъ, включая трехъ или четырехъ дѣтей, изрублены. Спрашивается теперь: должно ли Государство содержать 260,000 и 600 Генераловъ, чтобы видѣть подобныя сцены? (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 16-го Мая.

Дѣлаютъ уже большія приготовленія для празднованія возвращенія Султана. Между прочимъ, спускаютъ съ верфей въ море военные корабли, устроенные Американскими инженерами, т. е. фрегатъ о 60 пушкахъ, бригъ о 18 и 2 катера.

— По донесеніямъ изъ Тауруса отъ 29-го Апрѣля, братъ *Ревандусъ-Бей* внезапно поднялъ бунтъ, но тотчасъ вооружился противу него *Гафисъ-Паша* и разбилъ мятежниковъ. Эти происшествія были причиною, что *Ревандусъ-Бей* до сихъ поръ не предпринялъ путешествія въ Курдистанъ. Министры нѣсколько разъ призывали его и просили у Султана приказанія арестовать его. (G. C.)

— *Morning Chronicle* содержитъ письмо изъ Константинополя отъ 17 Мая, въ которомъ сказано: „Англійскіе комиссары для заключенія новаго тарифа съ Турецкими властями имѣютъ частыя совѣщанія. Лордъ *Понсонби* кажется ожидать инструкцій изъ Лондона, и кажется теперь получилъ, но официально ничего о томъ еще не сообщилъ комиссарамъ. Такъ какъ извѣстно, что Франція имѣетъ тѣже виды какъ и Англія и вѣроятно Австрія къ нимъ присоединится, то должно надѣяться, что это обстоятельство будетъ рѣшено удовлетворительно для всѣхъ, которые думаютъ одинаково съ Турціею.“

24-го Мая.

Сѣверо-Американскій уполномоченный при Высочайшей Портѣ, Коммодоръ *Портеръ* сегодня на военной галетѣ сюда прибылъ, пробывъ вынѣшнюю зиму для возстановленія своего здоровья, въ Тунисѣ.

— 18-го ч. въ Шаскей, одномъ предместьи обитаемомъ Евреями, ночью произошелъ пожаръ, истребившій 50 домовъ и 100 лавокъ. — Въ столицѣ состояніе здоровья значительно улучшилось; доказательствомъ сего, донесеніе Греческаго мороваго госпиталя при семи башняхъ, по коему, только 6 больныхъ умерло тамъ въ продолженіи недѣли.

— Съ Сербскихъ границъ уведомляютъ отъ 27 Мая: „Почта изъ Битолы прибыла въ Вѣлградъ и доставила извѣстіе, что въ семь городъ непрерывное спокойствіе, чѣмъ и опровергаются носящіяся на сихъ границахъ неблагопріятныя слухи о состояніи дѣлъ въ Македоніи. Напротивъ подтверждается, что состояніе Эссаліи и Нижней Албаніи всегда представляется опасеніе. — Въ чѣмъ состоитъ стрѣшеніе сего новаго возстанія въ сей провинціи, ясно не сказано; оно по разнымъ дѣламъ кажется быть разнаго рода, а къ его началу и распространенію конечно значительно содѣйствовали большія усилія *Эмира Паши*, съ какимъ онъ старался непременно ввести военный наборъ. *Эмиръ* Паша, который отъ Румели Валессы, получилъ значительныя подкрѣпленія, намѣренъ съ 12,000 чел. пройти взбунтовавшіяся окрестности, для произведенія надъ мятежниками строгаго суда.“ (A.P.S.Z.)

до доводцы легіи Португальскіей Генерала *Дасъ Антаса*, равно до 2 и 13 полковъ, стоящихъ въ Бургосъ, а зѣбу сѣгъ прѣдкимъ маршемъ удали натыхмиаст до Бухарребалъ и Мединацели, докѣдъ такъже ма прыбыдъзъ Генералъ *Кеирога* зъ гвардыя народова зъ новеы Кастиліи и трзема баталіонами милици Мадрыцкей. Други гоніецъ повіозъ до Генералѣвъ *Исидро* и *Вальдесъ* розказы, а зѣбу зъ свемі войсками и милиця зъ Куенца облегли Ласъ Махадосъ.

Валенція, 1-го Червца.

Пануе ту wielkie przerażenie. Dowódzca Karolistowski *Serrador*, d. 28 Maja na czele 4,000 ludzi, wziął miasto Calla i wiele domów tam spalił. Mówią, iż 2-gi batalion 8-go pólku przez zdradę całkiem prawie zniesiony został. 11 lub 12 korpusów Karolistowskich przechodzą prowincyą, z których najmniej 300 ludzi liczy, żaden zaś z dowódców Królowey, oprócz niezmordowanego *Borso*, nie znajduje w prowincyi zaufania. Wiadomości z Katalonii bardzo są zatrważające. Dnia 28 Maja goniec, eskortowany przez 500 ludzi pod dowództwem Półkownika *Urbini*, na drodze z Igualda do Cervera pod Penedella napaduiony został przez 3,000 Karolistów. Półkownik *Urbini* przeszedł natychmiast na stronę nieprzyjaciela, tymczasem żołnierze Królowey bronili się walecznie i poddali się już dopiero, gdy większa z nich część zabitych zostało. Kilka rodziny Katalońskich, które się były przyłączyły do eskorty dla wyyscia, oprócz trojga lub czworga dzieci, zamordowano. Zapytać tu należy: azali kraj dla tego utrzymywać musi 260,000 ludzi i 600 Jenerałów, ażeby bydź świadkiem scen podobnych? (A.P.S.Z.)

ТУРЦЫЯ.

Константинополь, д. 16 Мaja.

Робіа ту już przygotowania wielkie do obchodzenia powrotu Sułtana. Między innemi, spuszczaają na morze z warsztatu statki wojenne, zbudowane przez inżynierów amerykańskich, to jest: fregatę o 60 działach, bryg o 18 i dwa kutry.

— Podług doniesień z Tauru pod dniem 29 Kwietnia, brat Beja *Revendus*, podniósł nagle sztandar buntu, lecz natychmiast wyszedł przeciwko niemu *Hafiz-Basza* i rozproszył zbuntowanych. Te wypadki zdziały, że *Revendus* Bey nie przedsięwziął dotąd podróży do Kurdystanu. Ministrowie kilka razy go wzywali i podali do Sułtana o rozkaz do jego aresztowania. (G. C.)

— *Morning Chronicle* zawiera list z Konstantynopola pod d. 17 Maja, w którym czytamy: „Kommissarze Angielscy do zawarcia nowej celney taryffy mierzą częste zgromadzenia. Lord *Ponsonby* zdaje się oczekiwać czas niejaki na instrukcyje z Londynu, które teraz podobno przybyły, jednakże nie jeszcze nie udzielił o tém Kommissarzom urzędowego. Ponieważ to jest pewnem, że Francya też ma zamiary, co i Anglia, i ponieważ to nie jest bezzasadnem, że Austria przyłącza się do obu tych Mocarstw, przeto należy się spodziewać, że okoliczność ta ukończoną zostanie z zadowoleniem wszystkich, którzy jednostajnie myślą z Turcyą.“

Dnia 24.

Pełnomocnik Północno-Amerykański przy Wysockiej Porcie, Kommodor *Porter* dzisiaj na galiocie wojenney tu przybył, przeprowadziwszy tegoroczną zimę dla poprawienia zdrowia w Tuncie.

— D. 18 na Chasköi, jedném z przedmieść zamieszkaném przez żydów, wybuchnął w nocy pożar, który zniszczył 50 domów i 100 sklepów. — W stolicy stan zdrowia widocznie się polepszył: dowodem tego jest ostatnie doniesienie z Greckiego morowego szpitala przy siedmiu wieżach, podług którego 6 tylko chorych umarło tam w przeciągu tygodnia.

— Od granic Serbii pod 27 Maja donoszą: „Pocztą z Bitoglii przybyła do Belgradu i przywiozła wiadomość, iż miasto to zupełney używa spokojności, przez co zbijają się pogłoski zatrważające, jakie biegały na tych granicach o stanie rzeczy w Macedonii. Lecz za to otrzymano potwierdzenie, że stan Tessalii i Albanii Niższej, daje powody do obawy. W czém się zawiera dążenie nowego tego powstania w tych prowincyach, nie powiedziano wyraźnie; zdaje się, iż podług rozmaitych okoliczności, rozmaitego jest rodzaju, a do wszczęcia i rozszerzenia jego nie zaprzeczenie wiele się przyłożyła nadzwyczajna gorliwość *Emir* Baszy, z jaką uskutecznił usiłować wprowadzenie konskrypcyi wojskowej. *Emir-Basza*, który od Rumely Walessego znaczne otrzymał posiłki, ma zamiar, na czele 12,000 ludzi przeysć buntownicze okolice, dla wymierzenia surowego nad buntownikami sądu.“ (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Абдель-Кадер *).

Абдель-Кадеръ происходитъ отъ древней фамилии Марабутовъ, ведущей свой родъ отъ Фатимскихъ Калифовъ. Онъ родился въ Сиди-Махидинской Гуэтнѣ, лежащей неподалеку отъ Маскары въ Хашемской области. Гуэтна есть родъ Семинаріи, которая основана предками Абдель-Кадера для преподаванія молодымъ Арабамъ богословія и правовѣднія. Это заведеніе находится на скатѣ высокой горы, въ живописномъ и уединенномъ мѣстѣ, гдѣ все располагается къ тихой и спокойной жизни и къ умственнымъ трудамъ. Отецъ Абдель-Кадера, желая воспользоваться превосходными дарованіями своего сына, не щадилъ ни трудовъ, ни издержекъ для его воспитанія. Основательное изученіе Алкорана было первымъ предметомъ занятій Абдель-Кадера, и онъ въ молодыхъ еще лѣтахъ толковалъ самыя трудныя мѣста этой книги не хуже ученѣйшихъ комментаторовъ. Съ большимъ усердіемъ предавался онъ также изученію Исторіи и краснорѣчія. Абдель-Кадеръ почитается краснорѣчивѣйшимъ человѣкомъ въ своемъ отечествѣ, что составляетъ между Арабами весьма важное преимущество; Исторію своей націи знаетъ онъ превосходно. — Посреди умственныхъ своихъ занятій, Абдель-Кадеръ не пренебрегалъ и тѣлесными упражненіями; удивительное проворство и ловкость этого человѣка не рѣдко возбуждали всеобщее удивленіе, и его до сихъ поръ считаютъ первымъ назидникомъ во всѣхъ Варварійскихъ владѣніяхъ. — Абдель-Кадеру 28 лѣтъ; онъ средняго роста и нѣсколько худощавъ; лице его выражаетъ бодрость духа и доброту сердца; въ глазахъ много живости и проницательности; борода у него не велика, но чрезвычайно красива; руки отличаются необыкновенною изящностію и бѣлизною. Обращеніе Абдель-Кадера исполнено благородства и непринужденности; онъ умѣетъ владѣть собою и весьма рѣдко предается гнѣву. Вообще это человѣкъ самый привлекательный, котораго узнавъ нельзя не полюбить. — Не смотря на геройское мужество Абдель-Кадера, онъ кажется, болѣе расположенъ къ мирнымъ занятіямъ, нежели къ войнѣ. Трудныя обстоятельства, въ которыхъ онъ часто находился, обнаружили необыкновенную смѣлливость его ума и большое искусство въ управленіи гражданскими дѣлами. — Онъ отличается самою строгою нравственностію и имѣетъ только одну жену, которую искренно любитъ. Его семейство состоитъ изъ пятилѣтней дочери и сына, родившагося за нѣсколько дней до вступленія Французовъ въ Маскару. Во время пребыванія своего въ этомъ городѣ, Абдель-Кадеръ занималъ довольно красивый, но небольшой домъ, въ которомъ жилъ безъ всякаго великолѣпія и не имѣлъ даже почетной стражи. Каждый день отправлялся онъ во дворецъ или Бейлыкъ, гдѣ принималъ важнѣйшихъ чиновниковъ и занимался очень долго письменными дѣлами; къ вечеру возвращался въ скромное свое жилище и опять становился частнымъ человѣкомъ. — Абдель-Кадеръ одѣвается очень просто и не носитъ никакихъ украшеній и знаковъ отличія; по одеждѣ его трудно отличить отъ простаго Араба; только конь и вооруженіе его изобличаютъ нѣкоторую роскошь. Онъ носилъ прежде богатую Турецкую саблю съ золотымъ темлякомъ, но вскорѣ и это украшеніе показалось ему излишнимъ; онъ отрезалъ золотую кисть при слѣдующемъ случаѣ. Старшій изъ его двоюродныхъ братьевъ, возведенный имъ въ достоинство Каида одного могущественнаго племени, одѣвался такъ великолѣпно, что многіе изъ Арабовъ начали роптать. Абдель-Кадеръ пригласилъ его однажды къ себѣ, и укоряя въ легкомысленномъ поведеніи, между прочимъ сказалъ: „Слѣдуй моему примѣру: я гораздо богаче и могущественнѣе тебя, но одѣваюсь какъ простой Арабъ; не хочу носить даже и этой ничтожной золотой кисти, которая въ глазахъ моихъ подданныхъ, конечно, не придастъ мнѣ нисколько достоинства. При этихъ словахъ онъ отрезалъ кисть и бросилъ ее съ презрѣніемъ. Послѣ этого случая Абдель-Кадеръ сталъ одѣваться еще проще и никогда не носитъ ни золотыхъ, ни серебряныхъ украшеній. — Абдель-Кадеръ страстно любитъ науки и посвящаетъ имъ всѣ свободныя минуты дѣятельной и тревожной своей жизни. У него есть небольшая библіотека, которая слѣдуетъ за нимъ во всѣхъ походахъ. Въ военное время онъ не отказываетъ себѣ въ нѣкоторомъ великолѣпіи, приличномъ высокому его званію и занимаетъ богатую и весьма удобную палатку, въ которой устро-

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Abdel Kader *).

Abdel-Kader pochodzi ze starożytnej rodziny Marabutów, prowadzącej ród swój od Kalifów Fatymskich. Urodził się on w Sidi-Machidyńskiej Guetnie, leżącej nie daleko Maskary w prowincji Chaszemskiej. Guetna jest to rodzaj seminaryum, które założyli przodkowie Abdel-Kadera dla wykładania młodym Arabom teologii i prawa. Zakład ten znajduje się na pochyłości góry, w malownym i samotnym miejscu, gdzie wszystko zachęca do cichego i spokojnego życia i do prac umysłowych. Ojciec Abdel-Kadera, chcąc użyć na dobro pięknych zdolności swego syna, nie oszczędzał ani prac, ani kosztów, na jego wychowanie. Gruntowne nauczanie się Alkoranu było pierwszym przedmiotem ćwiczeń Abdel Kadera: jakoż w młodym jeszcze wieku wykladał najtrudniejsze miejsca tej księgi, nie gorzej od uczonych komentatorów. Z wielkim zapałem uczył się Historii i wymowy. Abdel-Kader uważany jest za najlepszego krasomówcę w swej oyczyźnie, co międzj Arabami stanowi nader ważne pierwszeństwo; historją swego narodu umie najsławniej. — Pośród umysłowych swoich zatrudnień, Abdel-Kader nie zaniedbywał i ćwiczeń ciała; zadziwiająca zwinność i zręczność tego człowieka często wzbudzały powszechne podziwienie, i do tychczas poczytują go za pierwszego jeźdźcę we wszystkich Barbaryjskich krajach. — Abdel-Kader ma lat 28, średniego wzrostu i nieco sucharlawy; z twarzy jego wydaje się mężstwo i dobroć serca, w oczach maluje się wiele żywości i przenikliwości; brodę ma niewielką, ale nader piękną; ręce odznaczają się nadzwyczajną delikatnością i białością. Obcowanie Abdel-Kadera pełne jest szlachetności i bez wymuszania: umie on panować nad sobą i bardzo się rzadko unosi gniewem. W ogólności jest to człowiek wielce ujmujący, którego poznaawszy nie można nie polubić. — Pomimo hohaterskiego mężstwa, Abdel-Kader, zdaje się być więcej skłonny do zatrudnień spokojnych, niżeli do wojny. Trudne okoliczności, w których się często znajdował, dały w nim poznać nadzwyczajną trafność rozumu i wielką sztukę rządzenia sprawami cywilnymi. Słynie on jak najsławniejszą moralnością i jedną tylko ma żonę, którą szczerze kocha. Rodzina jego składa się z pięcioletniej córki i syna, kilką dniami narodzonego przed wkroczeniem Francuzów do Maskary. Podczas przebywania swego w tém mieście Abdel-Kader zajmował dom dosyć piękny, chociaż nie obszerny, w którym żył bez żadnego przepychu i nie utrzymywał nawet straży honorowej. Codziennie udawał się do pałacu czyli Beyliku, gdzie przyjmował znaczniejszych urzędników i bardzo długo zajmował się korespondencyami; wieczorem znowu stawał się człowiekiem prywatnym. — Abdel-Kader ubiera się bardzo prosto: żadnych nie nosi ozdób i znaków dystynkcyi; z odzienia trudno go rozróżnić od prostego Araba; koń tylko i jego zbroja okazują jakiś zbytek. Nosił dawniej kosztowny Turecki pałasz ze złotym feldcechem, ale wkrótce i ta ozdoba wydała mu się zbytęczną; oderzwał złoty kutas przy następującem zdarzeniu: starszy ze stryjecznych braci jego, wyniesiony przezeń do godności Kaidego w jedném potężném pokoleniu, ubierał się tak wspaniale, iż wielu z Arabów zaczęło szemrać. Pewnego razu Abdel-Kader wezwał go do siebie, i wyrzucając mu nierozważne postępowanie, międzj innemi powiedział: „Idź za moim przykładem: daleko jestem bogatszy i potężniejszy od ciebie, jednak ubieram się, jak prosty Arab; nie chcę nawet nosić i tego nikczemnego złotego kutasa, który w oczach moich poddanych, nie przydaje mi zapewne najmniejszego znaczenia; to mówiąc oderzwał kutas, i rzucił go z pogardą. Po tém zdarzeniu, Abdel-Kader zaczął się ubierać jeszcze prościej i nigdy już nie nosi ani złotych ani srebrnych ozdób. — Abdel-Kader namiętnie lubi nauki i poświęca im wszystkie wolne chwile czynnego i niebezpiecznego swojego życia. Posiada on małą bibliotekę, którą za nim wożą we wszystkich wyprawach. W czasie wojennym nie odmawia sobie pewnego przepychu, przyzwoitego wysokiemu jego stopniowi i zajmuje namiot kosztowny i wygodny, w którym znajduje się mały gabinet do zatrudnień. W obozie, kiedy wojskowe rozporządzenia nie zajmują całej jego czynności, przepędza swój czas sposobem następującym: po każdym marszu poświęca około godziny na odetchnienie, potem przyjmuje Sekretarzów i wojskowych Urzędników, z którymi przepędza więcey czterech godzin przy biurze; po ukończeniu korespondencyi, wychodzi z namiotu i podług przepisów swej religii, odczytuje w głos modlitwę; wraz potém zwykł miewać naukę, starając się

*) При нынѣшнихъ обстоятельствахъ въ Алжирѣ, Абдель-Кадеру, вѣроятно, суждено снова играть важную роль и потому мы думаемъ, что біографія его будетъ интересна для нашихъ читателей. Ред.

*) Przy teraźniejszychъ okolicznościachъ w Algierze, Abdel-Kader znowu zapewna przeznaczony do grania ważnej roli i dla tego rozumiemy, że jego biografia będzie interesującą dla naszych czytelników.

ень небольшой кабинетъ для занятій. Въ лагерь, когда военныя распоряженія не занимаютъ всей его дѣятельности, онъ располагаетъ слѣдующимъ образомъ своимъ временемъ: послѣ каждаго перехода посвящаетъ около часа отдохновенію, потомъ принимаетъ секретарей и военныхъ чиновниковъ, съ которыми проводитъ слишкомъ четыре часа за бумагами: по окончаніи письменныхъ дѣлъ, выходитъ изъ палатки и, соображаясь съ обрядами своей вѣры, громко читаетъ молитву; въ слѣдъ за тѣмъ произноситъ проповѣдь, стараясь всегда избирать текстъ изъ Алкорана, сообразный съ обстоятельствами, и который обыкновенно служитъ ему поводомъ къ распространенію между слушателями разныхъ понятій о политикѣ и войнѣ, согласныхъ съ собственнымъ его образомъ мыслей. Но Абдель-Кадеръ никого не принуждаетъ слушать его проповѣдей и въ этомъ отношеніи предоставляетъ полную свободу своимъ солдатамъ. Черезъ нѣсколько минутъ онъ садится за столъ; обѣдь его всегда состоитъ изъ весьма не многихъ, но довольно хорошо приготовленныхъ блюдъ. Эту скромную трапезу съ нимъ обыкновенно раздѣляютъ: Милудъ-бенъ-Арашъ — старшій секретарь, любимецъ и повѣренный Абдель-Кадера, братья его, когда они находятся при войскѣ и главный Ага. Абдель-Кадеръ человекъ самый умеренный; онъ вовсе не нюхаетъ и не куритъ табаку и даже весьма рѣдко употребляетъ кофе. Къ своей религіи онъ чрезвычайно привязанъ, но никогда не увлекается фанатизмомъ; охотно разсуждаетъ съ Христіанами о религіозныхъ предметахъ, но всегда излагаетъ свои мнѣнія скромно, не обнаруживая ни малѣйшаго чувства ненависти. Онъ почитаетъ честность выше всѣхъ добродѣтелей и, не смотря на хитрость, употребляемую имъ въ дипломатическихъ сношеніяхъ, никогда не измѣняетъ данному слову. Жестокость противъ него характеру; во всѣхъ поступкахъ руководствуется онъ правилами справедливости; строго къ самому себѣ, но снисходителенъ къ другимъ и не рѣдко оказывалъ примѣрное великодушіе въ отношеніи къ своимъ врагамъ. Во время управленія Абдель-Кадера, казнены смертію только два человека — Арцевскій Кади Сиди-эль-Ариби и Ангадскій Шеикъ Сиди-эль-Гомари, обличенные въ корыстолюбіи и измѣнѣ; но и эти приговоры были произнесены не самимъ Эмиромъ, а Верховнымъ судилищемъ — Разговоръ Абдель-Кадера отличается необыкновенною живостію и пріятностію. Въ частной жизни онъ чрезвычайно бережливъ, но гдѣ нужно тамъ являетъ истинно княжескую щедрость. При всей своей образованности онъ имѣетъ самыя ложныя понятія о торговлѣ и финансовомъ управленіи. (Снб. В.)

— Три молодыхъ человека изъ первыхъ Англійскихъ фамилій прославленные въ высшемъ Лондонскомъ обществѣ по своимъ охотничьимъ знаніямъ и коихъ фамилій необъявляютъ журналы, вѣроятно изъ учтивости, сдѣлали между собою самый странный закладъ; каждой избралъ по одному какому либо ремеслу: одинъ принялъ на себя званіе странствующаго музыканта, другой странствующаго актера и третій извозчика при дилижансѣ. Два первыхъ, могутъ только оставаться въ предѣлахъ Королевства Великобританскаго; извозчикъ же въ правѣ избрать по волѣ какіе либо два Европейскія города, между которыми долженъ ходить его экипажъ. Закладъ продолжается 6 мѣсяцевъ. По истеченіи сего срока, они въ назначенное число и часъ должны собраться въ одномъ Лондонскомъ Клубѣ, и представить вѣрный счетъ денегъ, которые соберетъ каждый изъ нихъ. Тотъ, которому избранное состояніе наиболѣе доставитъ пользы, получить заработанное двумя другими. Жур. *Advertiser* уведомляетъ, что тотъ, который сдѣлался актеромъ первый разъ намѣренъ былъ на дняхъ явиться въ Брейтовскомъ театрѣ. (Т. Р.)

— Почтамскій Чиновникъ въ Безансонѣ, который прикладываетъ штемпель къ письмамъ, едва не погибъ отъ взрыва, послѣдовавшаго въ письмѣ, въ которомъ было вложено гремучее серебро. Къ счастью ему только оцарапала руку. Говорятъ, что одна дама этимъ вздумала отучить отъ нескромнаго любопытства своего зятя, который всегда читалъ письма адресованныя къ женѣ его. Урокъ былъ бы слишкомъ жестокъ, потому что могъ бы стоить жизни тому, кто бы распечаталъ письмо.

Съ 1-го числа наступающаго мѣсяца Іюля, начинается подписка на 2-ю половину текущаго года. Цѣна съ пересылкою по почтѣ 5 р. 50 к. сер., безъ почты 4 р. 50 к. сер. Для жителей города Вильны принимается и на четверть года, цѣна 2 р. 25 коп. сер.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюня 18 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. Левъ Боровскій.

завсѣе выбирать текстъ зъ Алкоранн, stosowny do okoliczności, i który za zwyczaj służy mu do rozszerzenia między słuchaczami różnych wyobrażeń o polityce i wojnie, zgodnych z własnym sposobem jego myślenia. Lecz Abdel-Kader nie przymusza nikogo do słuchania jego nauk i w tym względzie daje zupełną wolność swoim żołnierzom. Po niejakiem czasie siada do stołu: obiad jego składa się zawsze z niewielu, ale dość dobrze sporządzonych potraw: skromny ten obiad podziela z nim zazwyczaj: Miludhen-Arasz — starszy Sekretarz faworyt i zaufany Abdel-Kadera, bracia jego jeżeli się przy wojsku znajdują i główny Aga. Abdel-Kader jest człowiekiem nayumiarkowańszym; nie zażywa zgoła tabaki i nie pali tytoniu, a nawet bardzo rzadko używa kawy. Do swej religii mocno jest przywiązany; nigdy jednakże nie wpada w fanatyzm; chętnie rozprawia z chrześcianami o rzeczach religijnych, ale zawsze wyklada swoje opinie skromnie, nie okazując naymniejszey nienawiści. Rzetelność przenosi nad wszystkie inne cnoty, i pomimo wybiegow używanych przezeń w stosunkach dyplomatycznych, nigdy nie odmienia danego słowa. Okrucieństwo przeciwne jest jego charakterowi; we wszystkich postępkach rządzi się prawidłami sprawiedliwości; surowym jest sam dla siebie, ale pobłażający dla innych i często okazywał przykładną szlachetność względem swych nieprzyjaciół. Przez czas zarządów Abdel-Kadera, dwaj tylko ludzie zostali na śmierć skazani: Arzewski Kady Sidi-el Arabi i Angadski Szeik Sidi-el-Homari, przekonani o chciwość i zdradę, ale i te wyroki wydał nie sam Emir, lecz Sąd naywyższy. — Rozmowa Abdel-Kadera odznacza się niezwyčajną żywością i przyjemnością. W prywatnem życiu nader jest oszczędny, ale gdzie trzeba, tam okazuje prawdziwie xiążęcą hojność. Ohok wysokiego swego ukształcenia ma zupełnie fałszywe wyobrażenie o handlu i administracyi. (G. S. P.)

— Trzey młodzi z pierwszych rodzin angielskich ludzie, stynący w wyższém Londyńskim towarzystwie ze swych myśliwskich zalet, a których nazwisk dzienniki przez delikatność nie wyjawiają, zawarli między sobą jeden z naynadzwyczajniejszych, jakie styszano kiedy zakładów; każdy obrał jakieś rzemiosło: jeden przybrał na się wędrownego muzyka, drugi wędrownego aktora, trzeci stangreta dyżansu. Dwaj pierwsi w samém tylko Królestwie Wielkiej Brytanii praktykować mogą; stangretowi zaś wolno obrać jakie chce dwa Europejskie miasta, między któremi powóz jego chodzić powinien. Zakład trwa sześć miesięcy. Po upływie tego zakresu, interessowane strony, na pewny dzień i godzinę, mają zebrać się w pewnym klubie Londyńskim i złożyć dokładny rachunek pieniędzy, które każdy z nich, uzbiera. Ten, któremu obrany talent naywięcej gotowizny przyniesie, zabierze cały zarobek dwóch pozostałych. Gazeta *Advertiser* dodaje, że ten, co się zrobił aktorem, miał w tych dniach wystąpić pierwszy raz na teatrze w Brighton. (T. P.)

— Urzędnik Pocztowy w Bezançon, który przybija sztepel do listów, o mało niezginął od eksplozyi z listu, w którym znajdowało się piorunujące srebro. Na szczęście zadrasnęło mu tylko rękę. Mówią, że to pewna dama chciała odzwyczaić od niepowsięgliwey ciekawości swojego zięcia, który zawsze czytywał listy, do jego żony adresowane. Nauka byłaby zanadto okrutną, gdyż mogłaby kosztować życie temu, kto by ten list odpieczętował.

Od dnia 1-go następującego miesiąca Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze bieżącego roku. Cena zwyczajna z pocztą 5 rub. 50 kop., bez pocztu 4 rub. 50 kop. srebrem. Na mieyscu w Wilnie można prenumerować i kwartałowie, cena 2 rub. 25 kop. srebrem.